

OPKLARINGEN

MAGAZINE VAN

HOGEDRUKGEBIED

Foto Hipstamatic, MS, Dinteloord

**hoge
druk
gebied.**

HERFST #18

OPKLARING

F O T O M I C H I E L B R I N K

DUBRAVKA

BRELJAKOVIC

INHOUD

Laat het zijn	5
Waelenstein	6
Workshops	8
Dagboek	9
In der Brandung	10
Gang van zaken	12
Wat ik zag	14
French lesson	16
Insomnia	17
The man from	18
Boa Bob	19
Cooking Collateral Garbage	20
Djam Karet	21
Zwaar beschadigde ansichtkaarten	22
Achter slot en grendel	23
Who knows where the time goes	24
Opaal	26
Later Opklaringen	27
Onbekende Meesterwerken	28
Ti Amo	29
Kalligrafie	30
Muziek Tips	32
Il sogni del mare	34
The 7 sea's top 7	35
De Oceaan	36
ATLANTIS voor m	38
Colofon	39
De Achterkant	40

IT WAS

GOOD

WHAT

WE DID

YESTERDAY

Pale Blue Eyes, The Velvet Underground

LAAT HET ZIJN / LET IT BE HERTAALD

C G
Als het leven even stil staat
Am F
En al je rollen zijn er niet
C G
Luister naar de woorden
F Em - Dm - C
Laat het zijn

C G
Als het vuur je veel te hoog werd
Am F
En al je houtjes zijn er niet
C G
Luister naar de woorden
F Em - Dm - C
Laat het zijn.

Am C
Laat het zijn, laat het zijn,
F C
Laat het zijn, laat het zijn.
C G
Ik fluister je de woorden
F Em - Dm - C
Laat het zijn.

C G
Ben je angstig in het donker
Am F
En vertrouw je het leven even
niet
C G
Luister naar de woorden
F Em - Dm - C
Laat het zijn.

C G
Vergeet al je zorgen
Am F
En wees een beetje lief voor mij
C G
Luister naar de woorden
F Em - Dm - C
Laat het zijn.

ZORA TANCAK

Wael est ein aan het Schulpplein

De verwachting is dat het contract per 1 januari ingaat en dat we tot die tijd toegang krijgen om te beginnen met de inrichting.

Op de begane grond

is de hoofdvesting van het hogeDRUKgebied. Hier vind je vier ateliers, waarvan drie openbaar:

1. Ontwerpen, tekenen en alle schone werkzaamheden, alsmede vergaderen
2. Atelier voor stoffig werk zoals timmeren, zagen, mozaïek
3. Grafisch atelier. Ingericht met twee persen: een voor hoogdruk en een voor diepdruk; een zeefdruktafel(tje), een borgschaar voor het snijden van grote vellen, een stapelsnijder voor het snijden van stapeltjes kleinere formaten, een etsoven, een ruime hoeveelheid handgereedschappen. Veel papier.
4. Atelier Michiel, plus kantoor hogeDRUKgebied.

In de kelder (maaiveldhoogte)

zullen de activiteiten van Sher Molly en Janet Neyhoft een plek krijgen.

1. er wordt een professionele keuken geïnstalleerd waar onder andere buurtmaaltijden kunnen worden bereid.
2. Wij zijn in gesprek met een arts, een apotheker en een zorgverzekeraar om ruimtes voor hen te creëren.
3. Er zijn dan nog enkele ruimtes beschikbaar voor activiteiten op het gebied van beweging en voor workshops
4. Tenslotte is er dan nog plek voor opslag

In de recreatiezaal

Op de begane grond is een zeer grote recreatiezaal met podium. We kunnen daar in overleg gebruik van maken.

De entreehal is zeer geschikt voor kleine tentoonstellingen. Verder zullen we in één van onze ruimtes een winkel inrichten waar we onze collectieve en individuele producten te koop aan kunnen bieden.

Het klinkt allemaal te mooi om waar te zijn, maar er is een vastberaden groep, bestaande uit Dubravka, Irmlinda, Michiel, Janet en Sher, die alles in het werk stelt om dit doel te bereiken.

Ondersteuning is zeer gewenst, dat begrijpen jullie wel.

WORKSHOPS

Dubravka Breljakovic

DIEF LAGBOEK

Valt er wat te lachen dan?

Subsidie voor workshops Charlois tot aan 1-1-2025
Ja, da's lachen. Want we gaan er wel wat moois mee doen. Ons netwerk breidt zich flink uit en dat is een prettige omstandigheid. De subsidies via het bewonersinitiatief moesten in viervoud worden ingediend; voor iedere wijk van Charlois een aparte aanvraag. Oud Charlois, Pendrecht/Zuidwijk, Tarwewijk, Carnisse.

Met de wijknetwerkers is een goede verstandhouding opgebouwd doordat we waarmaken wat we beloven. Er waren deze keer wel twee aandachtspunten:

1. Betere communicatie; het moet duidelijk zichtbaar zijn wat we doen. Ten eerste om veel mensen te trekken, maar ten tweede om de wijkraden en de andere subsidiegevers.
2. Betere verdeling. Er zijn 16 workshops per wijk beschikbaar gesteld en daar gaan we ons (zoveel mogelijk) aan houden. In al die wijken hebben we partners.

- Oud Charlois: De nieuwe Nachtegaal, Bibliotheek Charlois en Huis van de wijk Clemensstraat.
- Carnisse: KOCO, Oekraïns Centrum, Huis van de Wijk Texelsestraat

- Tarwewijk: Millinparkhuis jongerenwerk; creatieve club van Marion Mines
- Pendrecht Zuidwijk: Jeugdveld, diverse buitenlocaties, Zuiderkroon, Het Middelpunt

Een aantal van deze locaties faciliteren ons. Dat betekent dat je met een zelf ontwikkeld plan contact zoekt met Michiel. Jullie nemen het samen door. Michiel kijkt naar de financieringsmogelijkheden en de beschikbare ruimte. Je maakt dan een projectplan en legt dat ter goedkeuring voor aan het bestuur. Is dat akkoord dan kun je aan de slag. De eerste stap is dan het plannen en hand in hand daarmee opzetten van de publiciteit. Neem hiervoor contact op met de publi-groep (Lucienne, Leona, Frank, Maarten en Michiel). Het project kan dan van start gaan na een degelijke promotie zodat er voldoende deelnemers komen. Van het project verwachten het bestuur en de financiers een verslag.

Je werkt dus vóór en met het hogeDRUKgebied. Dat betekent dat ook anderen kunnen leren van jouw project en wellicht nieuwe samenwerking bewerkstelligen.

Als er wordt afgerekend dan verwacht de penningmeester **IN ALLE GEVALLEN** een volledige rekening per post of per email. Mondelinge rekeningen worden vergeten.

IN DER BRANDUNG

Brachte immer häufiger, in diesen Tagen der Traurigkeit, mit meinen Fingern, den Fingerspitzen, den Wellenschlag eines blau/grünen Meeres in Öl auf die Leinwände. Sehnsuchtsbilder. Musste es einfach. Ein traumhaftes Unterfangen. Malte, malte, malte tief versunken, vom Himmel und Horizont aus, den Rhythmus des Meeres, der mich mehr und mehr gefangen nahm. Versank immer mehr im Meer meiner Farben. Eine nie gespürte Leichtigkeit fing mich ein.

Ein blau/grüner Farbrausch, der mich in die Tiefe, die Dunkelheit des Meeres zog. Eine große Stille umgab mich, war auch in mir. Hätte so in großer Nachdenklichkeit verweilen können. In die Strömungen des Meeres Gedankenströme fließen lassen können. Blau, Grün, ins dunkelste Blau.

Dann aber geriet die blaue Dunkelheit um mich herum in Bewegung. Spürte, ein Irgendwas kam aus dem Dunklen auf mich zu. Meinte, entfernt von mir, ein menschliches Stimmengeräusch, auch Rufen zu hören. Sah dann etwas, das sich schemenhaft auf mich zu bewegte.

Es kam näher und näher, wurde erkennbarer. Nahm Form an. Ja, menschliche. Glaubte nun auch, das eine, andere Menschenwort zu verstehen.

Was wollte diese unheimliche, unbekannte Bewegung, die da offensichtlich auf mich zu kam, von mir? Wollte sie überhaupt etwas von mir?

Bewegungslos, aber ohne Ängste zu spüren, stand ich in der Dunkelheit der Tiefe des Meeres. Eher war da Melancholie und auch Traurigkeit, die mich erfasste. Dann war es so, als würde ich von einem Heer schattenhafter Wesen, ja menschlicher Wesen umringt. Frauen, Kinder, Männer. Sogar Babys glaubte ich zu erkennen. Junge Gesichter. „Die sollten doch in die Schule gehen“, dachte es verwirrt in mir, „die Schule hat doch schon begonnen.“

Hörte wieder ein Raunen, Sprechen, Erzählen, auch Rufen. Und ich konnte das plötzlich verstehen, es wurde immer deutlicher: „Wir sind die Verbannten, Verbrannten, Vertriebenen. Die in die Meere Gestoßenen. Die Geschlagenen, Zerschlagenen, Vergessenen ...“.

„Woher?“, fragte ich benommen. „Wir sind, wir sind“, hörte ich aus dem raunenden, vielstimmigen Erzählen, „wir sind die Fliehenden, die aus den Kriegen. Die aus der verbrennenden, der verbrannten Erde und den Wäldern. Aus den Steinbrüchen und aus den Höhlen der ‚Guten Erde‘. Aus den Nähfabriken. Aus der Sklavenarbeit und des Hungers. Aus der Traurigkeit, der Hoffnungslosigkeit. Wir sind ...“

Der „Kinderkreuzzug“ des Bert Brecht zog an mir vorbei, glaubte ich. Die Kinder der Kriege, die sich auf den Weg machten. Die, die nie wieder gesehen wurden auf ihrem Weg, auf der Suche nach ...

„Brechts Kinder..., ob die auch hier?“, dachte es in mir. Bekam aus dem Menschenschattenstrom die Antwort: „Ja, die sind auch unter uns. Viele sind es und es werden immer mehr.“

Der Strom der Schattenmenschen, Menschenschatten, geriet mit dem Rhythmus des Meeres mehr und mehr in eine vorwärtstreibende Bewegung. Das Raunen und Rufen daraus wurde stärker und stärker: „Machen wir uns auf den Weg, wir müssen es!“

„Was, was war, ist das?“, dachte es verwirrt in mir, als meine Finger, auf der Palette, in die Farben des Meeres versanken und ich dann sah, wie aus den von mir auf die Leinwand gebrachten Farben, aus der Tiefe des Meeres, aus den schäumenden Wellen, der groß und größer werdende Schattenmenschentrom auf mich zukam, mich bewegte und mich mitnahm.

OSCAR GÖLZENLEUCHTER

GANG VAN ZAKEN

ARLETTE BOERLAGE

Zeer vieze voorwerpen

Niets is zo vies als een voorwerp dat zich niet op de juiste plaats bevindt.

Neem nu een teennagel in een plak cake. Op deze plaats een rozijn wekt geen weerzin, maar diezelfde rozijn tussen schutblad en boekplat verandert vanzelf in een zeer vies voorwerp. Aan de nagel ligt het niet, een nagel op de teen is een sieraad voor elke sandaal!

Deprimerende zaken

Gek is dat, wanneer je denkt, hier spreekt de specialist, laat mij maar over deprimerende zaken schrijven, flink uitpakken, de ene zaak nog deprimerender dan de ander, je zou er haast vrolijk van worden, dan blijft het stil. Een lijst van één die in maanden niet groeit. Ik heb het niet over 'het leven' als zaak nummer één waarmee alles gezegd zou kunnen zijn. De vraag wat een deprimerende zaak precies is, is niet aan de orde wanneer de lijst al begonnen is en dat is ook niet het struikelblok.

Eén geïsoleerde zaak maakt misschien extra goed zichtbaar wat een onbegonnen werk dit is. Maakt in één klap dodelijk moe.

Als bewijst mijn lijst:

1. Je bestelt thee en krijgt een koffiekopje met een zak thee erin, die bij verwijdering de halve inhoud meeneemt.

Génante kwesties

Wegens grote warmte stopgezet.

Ongepastheden

Wat is heden ongepast?

Twee van de drie zwempakken die ik maakte. In één zwom ik direct weg, de anderen zijn nog ongepast.

Ongepast waren ook twee slipjes die ik kocht en thuis bleken deze dan ook niet te passen. Ik overwoog ze aan te passen, maar luiheid dreef mijzelf tot aanpassing. Kortom ik verdraag ze zonder vermaak.

Wat heden ongepast is kan dat morgen niet meer zijn.

De andere twee zwempakken.

Wat vroeger ongepast was is vandaag bon ton.

Blootshoofds gaan, de hoed op- en afnemen naar willekeur, zeggen wat je denkt, vrouwen die vlees aansnijden en kinderen die zitten aan tafel.

Over usance gesproken, het ongepaste tot aanpassing dwingen.

Is er dan niets meer dat wij morgen kunnen verwerpen, afschaffen, uittlachen? Iets dat groot en heilig is en ons tot eerbied dwingt?

Ja gelukkig, daar is nog 'de economie', 'het kapitaal' en 'de marktwerking'.

Betreurenswaardige zaken

Over welke nering hebben wij het? Om tot zaken te kunnen komen zullen wij eerst uit moeten maken wat wij betreuren en de waarde vaststellen.

Allereerst moeten we afstappen van het nut der dingen want, minder bekend, kan iets wat nutteloos is toch van waarde zijn. Het is misschien nutteloos om te huilen over gemorste melk, of zoals wij nuchtere Nederlanders zeggen, gedane zaken nemen geen keer, het zijn toch in de eerste plaats gedane zaken die wij het meest betreuren. Sterker nog, het is zelfs een voorwaarde, want spijt komt altijd te laat.

Maar er is meer voor nodig. De gedane zaak moet jammerlijke gevolgen hebben buiten onze bedoeling om. En wat de waarde betreft, er moet iets op het spel staan, gezichtsverlies, gram, smaad, of een boete. De waardigheid van deze zaak slaat onmiddellijk over op degene die alles betreurt in welgekozen bewoordingen.

Betreuren is nog altijd eenvoudiger dan je excuses maken en daardoor zeer voordelig.

Overdreven zaken

Overdrijven is ook een vak en het is goed je daar van te voren rekenschap van te geven.

Een beetje aanleg kan geen kwaad, maar je moet vooral veel oefenen. Een leraar vertelde mij ooit, 'je moet dit minstens 90 uur per week doen, anders wordt het sowieso niks.' Zelf deed hij eigenlijk niet anders dan non-stop overdrijven, daarom dacht ik dat ik met wat minder ook wel toekon. Tot grote ergernis van zijn kant, 'je neemt het allemaal niet serieus, je bevuilt je eigen nest'. Dat leek me allemaal nogal overdreven want ik ken mezelf als een serieus persoon.

Het moet gezegd, deze man blonk uit in zijn vak dat hij met grote passie beoefende. Dat een groot voorbeeld niet tot grote navolging leidt bewijst mijn eenvoudige leven. Hij heeft toch gelijk gekregen, 'jij, jij zult nooit de grenzen van de geloofwaardigheid overstijgen'.

WAT

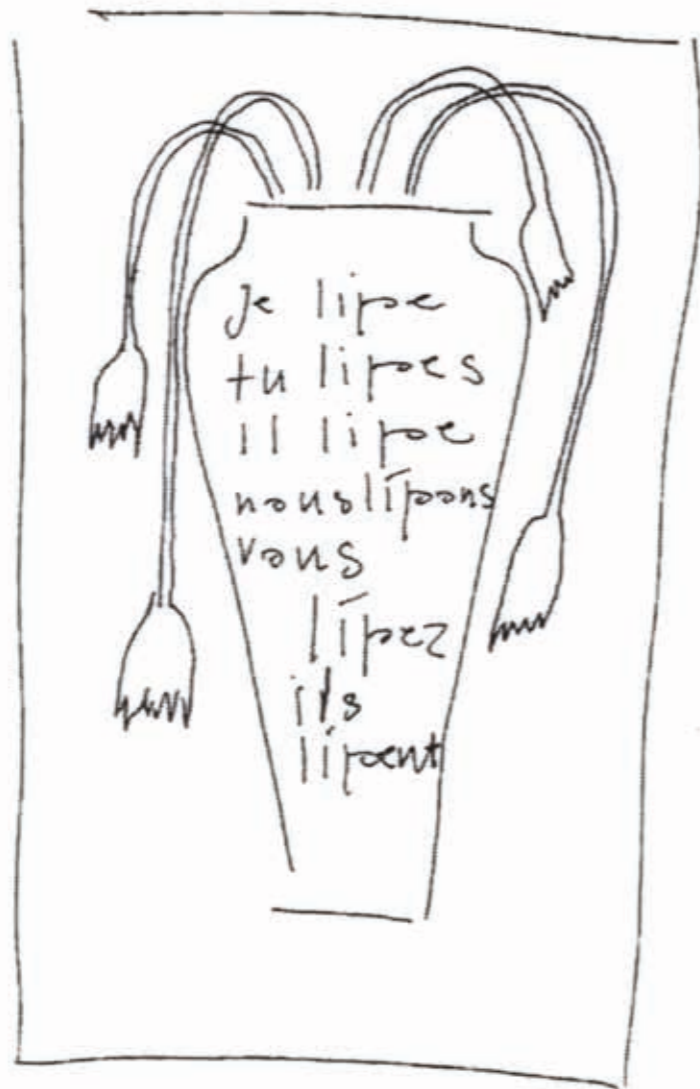
Jan Reinder Adema, *Olm* 2005 kartondruk, Museum Bèlvedère - Art Noord 4

IK MS ZAG

Ad Gerritsen, *Walging* 2007 olie op doek, Museum Bèlvedère - Art Noord 4

TULIPES

FRENCH - LESSON

UIT EEN NACHTMERRIE IN EEN GESTREPTE PYAMA GEDICHTEN EN TEKENINGEN

hanswap

INSOMNIA

in slapeloze nachten
waarin de kamer draait
en het plafond
zwijgend boven het bed hangt
wentel ik ruggelings van mijn zij
naar haar haar

grommend veranderen houdingen
na minuten, soms seconden,
tevergeefs duizenden schapen geteld
ga ik met open ogen
de slaap tegemoet

o, Morpheus
verlos mij
van dit oeverloos gepeins

ik dommel en draai
en als ik eindelijk wegzak
in een trage Franse film
legt de kat zijn poot op mijn hoofd
en begint alles opnieuw

'It's our business to know what's going on,' Waverly began. 'We must begin with the facts, no matter how fantastic they may seem. Don't be too quick to judge.'

GELUK

Boa Bob keek op zijn horloge. Je kunt hierop zien hoe laat het is, wat voor dag het is, hoeveel stappen je hebt gelopen, wat de stand van de maan is en waar de dichtstbijzijnde patatzaak is. Allemaal nuttige informatie, vooral dat laatste.. Het was een machtig mooie aanbieding op internet: de advertentie begon al met 'U HEBT GELUK!: 30 % KORTING', dus dat moest wel goed zijn. Er verstreken drie maanden voordat het pakketje werd bezorgd. Niet zo gek, klokken maken is een geduldwerkje, bovendien moest het helemaal vanuit China worden gebracht. Gisteren was het uurwerk aangekomen en sindsdien kon hij zijn ogen er niet vanaf houden. Kijk, hij had al 10 stappen gezet!

Alleen de datum en de tijd klopten nog niet want die moest je handmatig instellen. Gelukkig zat er een handleiding bij. Die was wel in héél kleine lettertjes gedrukt, maar ja, hij stond er op in 20 talen (behalve Nederlands). Eens kijken, de datum was natuurlijk niet 00-00-0000. Je moest ergens twee knopjes tegelijk indrukken....nee nu stond hij op de waterstanden....nog eens.....schijngegalten van de maan. Ja, wat een schijnheilig gedoe. (niet boos worden Bob; gewoon goed lezen en uitproberen). Een kwartier later wist Bob nog steeds niet hoe laat het was. Wacht even daar stond 4 uur A.M.; en er ging een belletje. Ooo, dat was de wekker, maar die had hij helemaal niet ingesteld en zeker niet op vier uur 's morgens. Bovendien was het 13.00 uur 's middags.

Dan maar eens kijken wat de dichtstbijzijnde patatzaak was.....(haha, hij stond voor snackbar 'Het plastic bakje' dus dat was een makkie voor zijn polscomputer. In razend tempo flitste er een hele rij namen langs: 'De vergulde Bamibal' in Roelofsarentsveen; Het Suede Sateetje in Hengelo (ov), 'De Kleffe Kaassoufle' te Alkmaar....maar waar stond het Plastic Bakje in Eigenheim?

Omdat hij toch voor de deur stond liep hij maar naar binnen zonder routeplanner. 'Wat heb je daar?', vroeg Annie terwijl ze werktuigelijk een grote patat en twee frikadellen in het vet liet zakken. 'Nieuw horloge! Mooi hè!, en dan wou ik graag een grote patat en twee fricandellen met dubbel mayo, - 'Liggen er al in knul... laat eens kijken dat apparaat'

Boa Bob aarzelde: 'Ja, hij is nog niet helemaal ingesteld....' 'geef maar hier ' zei Annie kordaat en ze begon direct op knopjes begon te drukken en te draaien. 'Kijk je uit met je vette handen' zei Bob bezorgd.

-'kijk jij nou maar naar je eigen handen, schat, de servetjes liggen in dat ding' Inderdaad, een grote klodder mayonaise. Bob veegde zijn handen schoon en op het zelfde moment zei Annie triomfantelijk ziezoo, klaar! En ze reikte Bob zijn klokje aan. Inderdaad, alles stond nu ingesteld.

'Knap van jou Annie!' Hij had geluk gehad....'Is goed Bob, fijne dag verder'

Bob ging naar huis, hij was moe. Vierenzestig stappen had hij gezet.

Michiel Brink

COOKING COLLATERAL GARBAGE

MS

CARLA BELKSMA

Djam karet
De rekbaarheid van tijd
Jaren vliegen voorbij, minuten
kunnen uren duren

Chronos en Kairos spelen met
Kleine Laagjes Tijd

Chronos en Kairos spelen met
Gelaagde Grote Tijd

Techniek: collage van restmateriaal
en proefjes, monoprint, zeekaart,
ansichtkaart van collage
Carla Belksma 2024

NIEUWE RUBRIEK:

"ZWAAR BESCHADIGDE ANSICHTKAARTEN"

(Destijds als zodanig op Marktplaats aangeboden, en als partij aangekocht door Postdepot Rotterdam. Maar dit terzijde)

Kaart 1: KOLOBRE KOLOBRZEG
Zima nad Baltykiem

Kaart 2: SOUVENIR DE TOURS

Kaart 3: Saluti da SALO'

Achter slot en grendel Deel I

Mijn leven als zes jarige in een kliniek voor CARA patiënten, de Klokkenberg anno 1976.

Het was 3 januari 1976 waarop mijn ouders en ik elkaar voor een week niet zouden zien. Volgens de huisarts moest ik ter observatie naar een Astmakliniek, maar, verzekerde hij ons, dat zou mijn gezondheid ten goede komen.

De afstand van Roosendaal naar Breda was korter dan de rit met de bus van station Breda naar de plek des onheils (zoals ik later zou ervaren) die gevestigd was aan de rand van het Mastbos. Een prachtige omgeving met heide, zandverstuivingen en een ruiterspad, maar ook een omgeving waarin de jonge patiëntjes wel zeer geïsoleerd waren van de buitenwereld. De busrit leek wel uren te duren tot we arriveerden aan de Galderseweg.

De Klokkenberg is een kloosterachtig gebouw uit 1951, de klimop woekert over het gebouw. Maar zodra ik het betrad kreeg ik een unheimisch gevoel van een kindertehuis, tucht vermengd met de lucht en de inrichting van een ziekenhuis. 'Het is maar voor een week', hoorde ik het nog in mijn hoofd nagalmen... De realiteit werd echter heel anders.

Aan het eind van de middag zouden mijn ouders en ik afscheid van elkaar nemen, nadat ik eerst werd onderworpen aan allerlei onderzoeken en vragen, die met name mijn moeder wist te beantwoorden. Al mijn fysieke klachten, allergieën en mijn ziekte geschiedenis werden onder de loep genomen.

Longfunctie tests, inspuitingen, krasjes op mijn rug die werden gemaakt om te achterhalen waar ik precies allergisch voor was, niets werd er gelaten om zo een goed mogelijk beeld te krijgen van mijn ziekte. Voor een meisje van zes is zoiets echter geen kattenpis, met als vooruitzicht dat mijn ouders mij na het onderzoek zouden achterlaten, helemaal

alleen in dat sombere gebouw met ontelbare ruimten en vreemde mensen en kinderen...

De tranen stonden in mijn ogen toen mijn ouders afscheid van mij hadden genomen en ik ze aan het eind van de lange gang de hoek om zag gaan op weg terug naar huis. Een begeleider nam mij mee naar 'onze' gemeenschappelijke huiskamer, waar de andere kinderen van mijn leeftijd, ons zouden opwachten en verwelkomen. Dat laatste was echter een zware tegenvaller: in plaats van een warm welkom, bejegenden deze Schavuiten (want zo heette onze groep) mij uiterst onvriendelijk. Aangezien ik een Indische afkomst heb, scholden zij mij uit voor vieze poep Chinees en liepen met een boog om mij heen suggererend dat ik zou stinken. De begeleiders hadden het echter te druk met elkaar om in te grijpen en de hele opname in deze kliniek zou dat zo blijven.

Naast de woonkamer van de Schavuiten, die gelegen was aan een lange gang, woonden de Astronauten en zo waren er nog vier andere huiskamers. Elke huiskamer werd door +/- 16 kinderen bevolkt en 2 begeleiders of begeleidsters.

We hadden gemeenschappelijke slaapkamers, waarbij de jongens apart van de meisjes sliepen en we gingen intern naar school. De vrije uren werden opgevuld met therapie, onderzoeken en sport en spel.

Er gebeurde echter iets wat ik niet voorzien had. Toen ik aan het eind van de week bij de longarts kwam, was ik in de veronderstelling dat ik naar huis mocht, voorgoed, maar hij besloot dat ik nog twee weken langer moest blijven. Nadat ik de woorden uit de mond van de longarts had vernomen, stortte mijn wereld in. Uiteindelijk werd het een martelgang van acht maanden...

Wat er tijdens mijn opname allemaal gebeurd is, kunnen de lezers vernemen in deel II. Tot gauw!

Irmlinda de Vries

Fragment installatie *Who knows where the time goes* 2010

TIEN HEESTERMANS

In het werk van beeldend kunstenaar Tien Heestermans spelen tijd, reizen en literatuur een grote rol. Zo ook in haar installatie uit 2010 “Who knows where the time goes” waarvan ze de titel ontleende aan een bekende hit uit 1967.

*Across the evening sky, all the birds are leaving
But how can they know it's time for them to go?
Before the winter fire, I will still be dreaming
I have no thought of time
For who knows where the time goes?
Who knows where the time goes?*

Fragment uit de songtekst van Sandy Denny (1947 -1978)

Voor meer informatie: <https://tienheestermans.wordpress.com>

OPAAL

Johan Everaers

Hagel valt en plaatst stippen op het wandelpad over de pier bij Petit Fort Philippe. De sfeer van het fameuze opaallicht zal ik bij dit weer niet proeven, maar ik kijk bewust naar overeenkomsten en verschillen met de schilderijen die Georges Seurat hier bij Gravelines maakte.

Later op de dag bij het pierlicht heb ik vrij zicht op het strand. Garnalenvissers waden met hun schepnetten door het water, anderen trekken sleepnetten net voorbij de branding. Hier en daar staat aan de vloedlijn een visser bij zijn hengel. Seurat zal zulke taferelen ook hebben gezien en waren er toen al surfplanken en kitebuggy's geweest, dan zou hij die ongetwijfeld op het doek hebben gestippeld. De pier is zwaar versterkt met betonblokken die de vorm hebben van doodskisten. Twee lange rijen betonnen doodskisten met aan de noordkant van de pier het opkomende zeewater, dat zich aan de zuidkant mengt met het zoete water van de gekanaliseerde Aa, die hier uitmondt in de Noordzee.

De op een hoop gegooide doodskisten passen goed bij dit weer: grijze kubistische vormen in plaats van de pointillistische pieren die Seurat schilderde in het typische licht van de opaalkust. Halverwege de wandeling terug weer hagel op de pier. Geknal komt uit de duinen, waar jagers in hun hutten op overvliegend waterwild schieten. Daaronder rekenen zij helaas ook watersnippen, tureluurs en Kieviten.

Het is één oktober, twaalf uur 's middags. Daar waar het dreigende beeld van de kerncentrale opdoemt, klinken loeiende sirenes. Na pointillisme, kubisme, nu ook nog magisch realisme? Anachronistische details gepenseeld met één haar?

Ik maak dat ik hier wegkom.

Foto Tien Heestermans

Later opklaringen

ook zonder rookpluim op de pijp
betreft de sfeer gordijnstof van het donker
bespant de lucht met vale sits
bekleedt de vloed met zijde

voor even
ze weet dat sluier ijl omhulsel is
en voorpret van het rukken
aan die windsels

dat mij de aanblik van haar roze slaaplijf
even later weer verblijdt
alleen de vlezin kleurgloed in de verte
zal wel blijven

de einder kent het voorspel al te goed

Mijt van Muiden

ONBEKENDE MEESTERWERKEN

Guus Dorés - Moord in het aardappelveld

Rien Vroegindeweyj

28

Digitale collage MS

29

JOHN GISKES

Kalligrafie en wetenswaardigheden over schrift

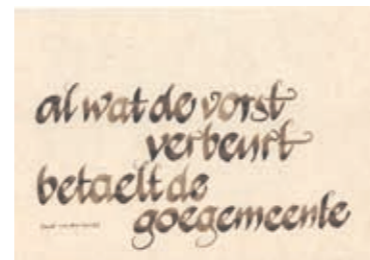
Heel grof gezegd zijn er twee soorten schrift. Wij kennen allemaal van school nog wel de hiërogliefen, het symboolschrift van de oude Egyptenaren. Maar ook een aantal Aziatische talen maken gebruik van een symboolschrift, zoals bijvoorbeeld het Chinees en het Japans. Het schrift wat bestaat uit letters zijn een weergave van een klank en een groepje letters vormt een woord dat uitgesproken kan worden. Dat is bijvoorbeeld het geval met de letters van onze taal, die gebaseerd is op het Latijnse schrift. Wij kennen het woord hebzucht, maar hoe zou dat er in symboolschrift uit moeten zien? In het Japans ziet het er zo uit (met een tekening van een huisje er in verwerkt):

En hoewel onze taal de mogelijkheid biedt om heel veel in schrift vast te leggen wordt ook symboolschrift veel toegepast hier. Denk aan wasvoorschriften, verkeersborden en dergelijke.

WESTERSE KALLIGRAFIE

Onze letters worden van oudsher geschreven met een pen. Vroeger werden die pennen gesneden uit riet en bijvoorbeeld ganzenveren. Die pennen hadden vaak een breed schrijfpunt. Daardoor bestaan onze letters uit dunne en dikke strepen, kijk maar de hoofdletter A van een klassiek lettertype als de Times Roman de linkerkant van de letter is dun en de rechterkant bestaat uit een dikkere lijn. Door de pen in een bepaalde houding te houden tijdens het schrift ontstaan die klassieke dunne en dikke lijnen. In oude handschriften kan je zien hoe ware kunstwerken werden gemaakt met die handgeschreven teksten. Het is zo leuk om dat als inspiratie te gebruiken voor moderne kalligrafie. Hieronder een tekst van Joost van den Vondel (1587 - 1679) met een hedendaagse kalligrafie.

Het hogeDRUKgebied biedt workshops kalligrafie aan waarin aandacht wordt gegeven aan het maken van kunst met kalligrafie. Er zijn ook praktische toepassingen voor kalligrafie zoals het maken van ansicht- en vouwkaarten.

MUZIEK TIPS

BLACK RIDER

Black rider, black rider, you've been living too hard
Been up all night, have to stay on your guard
The path that you're walking, too narrow to walk
Every step of the way, another stumbling block
The road that you're on, same road that you know
Just not the same as it was a minute ago

Black rider, black rider, you've seen it all
You've seen the great world and you've seen the small
You fell into the fire and you're eating the flame
Better seal up your lips if you wanna stay in the game
Be reasonable, mister, be honest, be fair
Let all of your earthly thoughts be a prayer

Black rider, black rider, all dressed in black
I'm walking away, you try to make me look back
My heart is at rest, I'd like to keep it that way
I don't wanna fight, at least not today
Go home to your wife, stop visiting mine
One of these days I'll forget to be kind

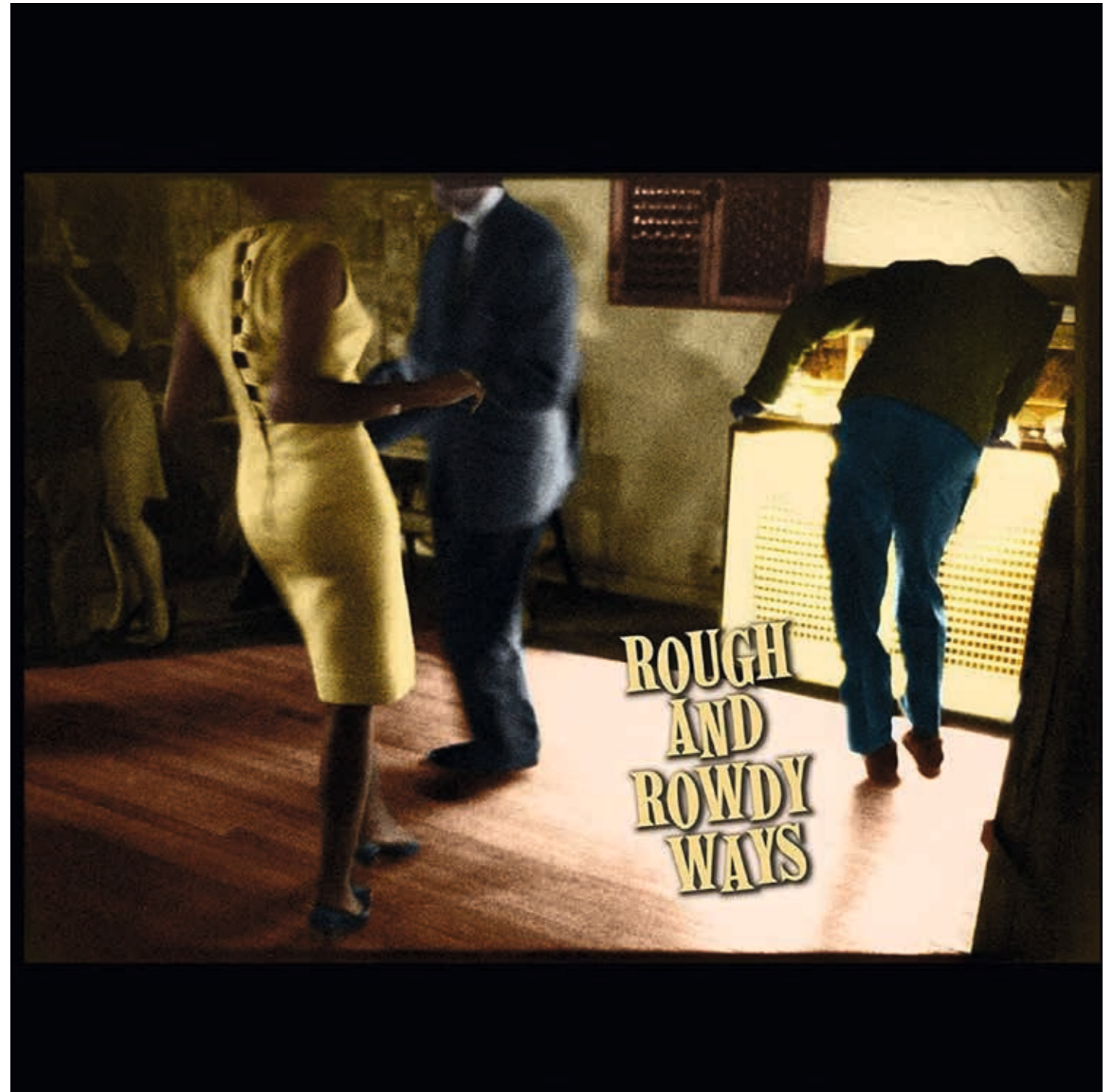
In an album that has already made reference to a number of poets and writers, "Black Rider" is likely a reference to Stephen Crane's "Black Riders & Other Lines" (The same Stephen Crane who wrote "The Red Badge of Courage"), who Dylan was introduced to through Ernest Hemingway's old friend Archibald MacLeish.

*Black riders came from the sea.
There was clang and clang of spear and shield,
And clash and clash of hoof and heel,
Wild shouts and the wave of hair
In the rush upon the wind:
Thus the ride of sin.*

In his auto-biography Chronicles, Dylan writes that MacLeish talks about Stephen Crane who sounds to Dylan like "the Robert Johnson of literature." MacLeish tells Dylan to his face that he's "a serious poet" whose work "would be a touchstone for generations," a "postwar Iron Age poet" who had "seemingly inherited something metaphysical from a bygone era."

Black rider, black rider, tell me when, tell me how
If there ever was a time, then let it be now
Let me go through, open the door
My soul is distressed, my mind is at war
Don't hug me, don't flatter me, don't turn on the charm
I'll take a sword and hack off your arm

Black rider, black rider, hold it right there
The size of your cock will get you nowhere
I'll suffer in silence, I'll not make a sound
Maybe I'll take the high moral ground
Some enchanted evening I'll sing you a song
Black rider, black rider, you've been on the job too long

mario molino and his magic guitars

il sogni

del mare
(the song of the sea)

CANNON

THE 7 SEA'S TOP 7

Every Season
of the Year
on Facebook's
hogeDRUKgebied

SOUNDS GOOD!

AUTUMN 2024

LAST SEASON	THIS SEASON		YEAR OF RECORDING
1	1	'Wooden Ships' - C.S.N.&Y.	1969
3	2	'Sail On Sailor' - The Beach Boys	1972
-	3	'A Pirate Looks At Forty' - Jimmy Buffett	1974
2	4	'Plein Soleil' - Gilbert Bécaud	1964
5	5	'Kaap'ren Varen' - Fungus	1974
-	6	'Message In A Bottle' - The Police	1979
-	7	'Surfin' U.S.A.' - The Beach Boys	1963

"BUBBLING UNDER"

				NAME TIPSTER
-	1	'Six Months On A Leaky Boat' - Split Enz	1982	M.S.
-	2	'Last Great American Whale' - Lou Reed	1989	R.S.
3	3	'My Ship Is Coming In' - Walker Brothers	1966	R.S.

Join us and send your tips of (well)known or obscure seaman's songs to hogeDRUKgebied.

Oceaanbodem *(Ivre mort, wrecked bateau)*

Strandt daar de dronken
lift, komt hier ladder
zat niet meer te boven

Verroeste schoeners, onbemande
boten aan de grond
gelopen, verzopen

Nergens meer – noch Wreck
Beach – binnengelopen, zo
strandt het lave-

Laveerloos, have-
havenloos/

Kort voor Vancouver roept
de oceaanbodem, zendt slechts
ruis in de mist

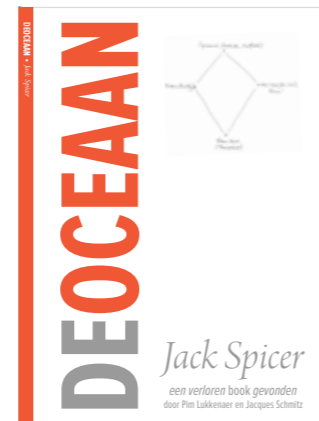
Het scheepswrak zwaait
- wuivend zeewier -
uit/

(Dit is het einde van het gedicht)

Oceaanbodem

Spicer aangekomen op zijn laatste rustplaats,
na levenslange onrust. Zijn dronken dood,
zijn gestrande schip. Op 17 augustus 1965.
Dit is het einde van zijn gedicht.

Alle gedichten zijn eerder verschenen in De Oceaan.
Een uitgave van Modkont&Machzant

De Oceaan

De oceaan wil wel, maar nie-
mand leent zijn oor, wil horen
wat hij wellicht – spreidt
zijn geheimen

De oceaan roept, ruist
rolt zijn woorden uit, golft
op het strand – zijn boodschappen
die blijven – liggen
post-restant

De oceaan stuurt Heurtebise,
zijn Hermes, zijn post-
bode ter verkondiging
uit: luid geruis

De oceaan wil wel,
maar kan?

En trekt zich eenzaam

Terug

Kust

de mond vol (hoop), kust puisterige
padden in vorme- en mode-
loze badpakken, af
stotelijke prinsen
(nog).

Morst geen woord, maar *rotzt*
tekens binnensmonds. Debatteert
(in de hoop dat) over verborgen
schoonheid. Dis-kust die lelijke
beesten op het strand, de ruis
ont-brandt.

De oceaan beukt z'n kussen
gestaag in 't zand, krast on-
leesbare tekens,

klopt aan gene
zijde van de
kust, kist.

/ Jack Spicer - De Oceaan

een verloren *book* gevonden door Pim Lukkenaer en
Jacques Schmitz vertalingen, bewerkingen, pastiches,
originele chats met levende en dode dichters en een
voorwoord van Jack Spicer (+1965)

Dronken schip

Kan het hem schelen
is het zijn schuld?
weerloos maar zeer lief
ligt hij in de adem van de wind
onder een zon die vergetelheid schenkt

hield het hem vast
als hij zich ademloos voort haastte in de stroom
hield het hem vast
als hij gezangen hoorde op de oever?
hij kijkt nooit om
werpt geen blik terzijde nee
heeft de ogen gesloten en geniet
van het water om dij en borst
hals en kroeshaar

lang liet hij zich wiegen
op de leegte van de stroom
hij zweeg
over wat hij was
waarheen hij werd gedragen
hij had genoeg aan het
altijd-maar-stromen van het water
om zijn slank lichaam

(1964)

Dronken schip

Dit gedicht is geen vertaling maar *geinspireerd door*
Le Bateau ivre van **Arthur Rimbaud** (1854-1891).
Pim Lukkenaer schreef *Dronken Schip* in 1964;
onder de titel *Narcissus* die in 1977 opgenomen
werd in zijn gelijknamige eerste dichtbundel.

ATLANTIS voor m

MAASHAVEN KIL IN JE PARKA. Uren aan de kade. Enkel de kopmeeuwen die schreeuwen: dat trekt ouderwets naar zee. Broeit. De borst tot barstens vol. Stelt je als een brandend braambos aan, wilt maar niet vergaan. De kranen hoog en hard. Wagons, zo zwarte gaten op dood spoor. Geknars, geklots. Grauw en bruin, roest, vuil. Olie op het water - grillige kringen regenboog. Het midden van de wereld. Strakgespannen kabels alle kanten. Schepen klitten, zoutkristal, koralen aan hun kiel. Tekens, uit de zee.

Uit de bundel 'LIEFST EEN MELKGLAZEN SPIEGEL'. Gedichten tot 1989 Jacques Schmitz

COLOFON/COLOFON

Opklaringen verschijnt 4x per jaar 40 pagina's dik
in een oplage van 100 stuks.

Redactie	Michiel Brink, Maarten Schmitz, René Stoute - alias Heer Stoute - alias RS Irmilinda de Vries
Vormgeving	Maarten Schmitz - alias mr_machzant - alias MS
Druk	Drukzo

It's a busy issue - as ever,
let us know
what you think.

BLAUWE LUCHT

**hoge
druk
gebied.**

Postadres:
Charloisse Hoofd 89b
3087CA Rotterdam
hogedrukgebied@gmail.com

EN NEEM METEEN EEN
ABONNEMENT

Abonnementen:
Digitaal € 10,00 per jaar
In druk € 40,00 per jaar
inclusief verzendkosten.
Los nummer € 7,50
exclusief verzendkosten

Foto:
René Stoute

Found on the ground. Kijk eens wat vaker naar de stoep en fotografeer wat je daar allemaal vindt. Stuur het op naar: maartenschmitz48@gmail.com. Iedereen die Opklaringen leest kan een foto sturen.

hoge

druk

gebied.

Found on the ground: Kleiweg, Rotterdam

een
uitgave
van

BLAUWE LUCHT

10/2024

€ 7,50